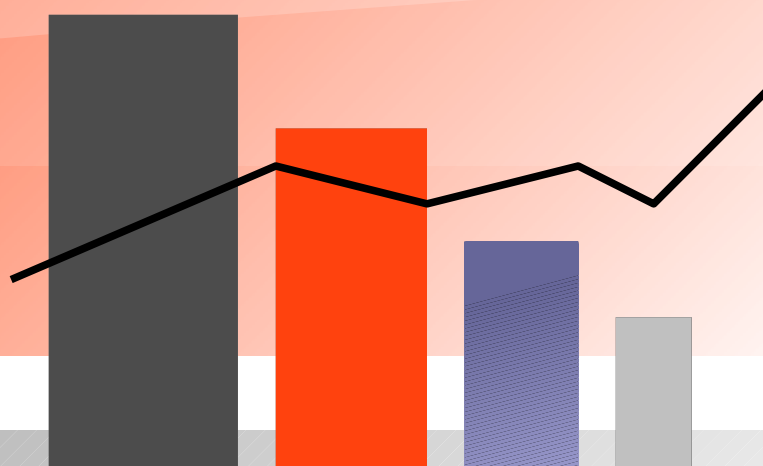

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach

CHOROBY XXI WIEKU

AIDS

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

Wydział Nadzoru Nad Systemem Opieki Zdrowotnej
Oddział Analiz i Statystyki Medycznej
Zespół ds. chorobowości hospitalizowanej

Katowice 2014

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach

Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej

Dyrektor Wydziału: Ireneusz Ryszkiel

Zastępca Dyrektora Wydziału: Jolanta Pietrzak-Wolny

Oddziału Analiz i Statystyki Medycznej

Kierownik: Mariola Rejdak

Zespół ds. chorobowości hospitalizowanej:

p.o. zastępcy Kierownika Oddziału: Renata Kopek

Koncepcja opracowania oraz wykonanie tablic i wykresów:

Wioletta Gosk

Joanna Majka

Sonia Majnardi

Przy publikacji danych prosimy o podanie źródła.

Wydawca:

Śląski Urząd Wojewódzki

Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej

Oddział Analiz i Statystyki Medycznej

Zespół ds. chorobowości hospitalizowanej

ul. Jagiellońska 25

40-032 Katowice

Spis treści

Tabele

Tabela 1	Nowo wykryte zakażenia HIV (w tym Z21) oraz liczba zgłoszonych zachorowań na AIDS (B20-B24) w 2012 roku.....	3
Tabela 2	Nowo wykrywane zakażenia HIV wg prawdopodobnej drogi transmisji w latach 2011 - 2012.....	3
Tabela 3	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu choroby wywołanej przez ludzki wirus upośledzenia odporności (HIV) wg miejsca zamieszkania pacjenta w latach 2012 - 2013.....	4
Tabela 4	Hospitalizacje z powodu choroby wywołanej przez ludzki wirus upośledzenia odporności (HIV) wg płci i grup wiekowych w 2012 roku.....	5
Tabela 5	Hospitalizacje z powodu choroby wywołanej przez ludzki wirus upośledzenia odporności (HIV) wg płci i grup wiekowych w 2013 roku.....	6
Tabela 6	Zgony pacjentów hospitalizowanych z powodu choroby wywołanej przez ludzki wirus upośledzenia odporności (HIV) wg płci i grup wiekowych w szpitalach woj.śląskiego w latach 2012 - 2013.....	7
Tabela 7	Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby (B15-B19) wg województw w 2012 roku.....	12
Tabela 8	Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu B (B16, B18.0-B18.1) wg województw w 2012 roku.....	12
Tabela 9	Liczba zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu C (B17.1, B18.2) wg województw w 2012 roku.....	13
Tabela 10	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby (B15 -B19) w latach 2012 - 2013.....	14
Tabela 11	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby (B15 - B19) wg grup wiekowych i płci w latach 2012 - 2013.....	16
Tabela 12	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby typu B (B16,B18.0-B18.1) w latach 2012 - 2013.....	17
Tabela 13	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby typu B (B16;B18.0-B18.1) wg grup wiekowych i płci w latach 2012 – 2013.....	17
Tabela 14	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby typu C (B17.1, B18.2) w latach 2012 - 2013.....	18
Tabela 15	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby typu C (B17.1,B18.2) wg grup wiekowych i płci w latach 2012 - 2013.....	18

Ryciny

Rycina 1	Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS i zgony chorych na AIDS w latach 1986 - 2013.....	1
Rycina 2	Zachorowania na AIDS rozpoznane w latach 2009 - 2013 według prawdopodobnej drogi transmisji	1
Rycina 3	Średnia roczna liczba nowo wykrywanych zakażeń HIV w latach 2009 - 2013 według województw.....	2
Rycina 4	Średnia roczna zapadalność na AIDS w latach 2009 - 2013 według województw.....	2
Rycina 5	Zgony pacjentów hospitalizowanych z powodu choroby wywołanej przez ludzki wirus upośledzenia odporności (HIV) wg płci i grup wiekowych w szpitalach woj.śląskiego w latach 2012 - 2013.....	7
Rycina 6	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby (B15 -B19) w latach 2012 - 2013.....	15
Rycina 7	Hospitalizacje mieszkańców woj. śląskiego z powodu wirusowego zapalenia wątroby (B15 - B19) wg grup wiekowych i płci w latach 2012 - 2013.....	16

DANE KRAJOWE HIV AIDS

Dane skumulowane

Od wdrożenia badań w 1985 r. do 31 grudnia 2013 r. zarejestrowano w Polsce:

- 17 565 przypadków zakażenia HIV,
- 3 062 przypadki zachorowania na AIDS,
- 1 246 chorych zmarło.

DANE ZA 2013 ROK

1 055 – liczba nowych zakażeń HIV

w tym liczba:

■ mężczyzn 904

■ kobiet 138

■ brak danych 13

145 – liczba zachorowań na AIDS

w tym liczba:

■ mężczyzn 117

■ kobiet 28

37 – liczba zgonów osób chorych na

w tym liczba:

■ mężczyzn 26

■ kobiet 11

Przedstawione powyżej dane dotyczą przypadków rozpoznanych w 2013 r. (stan na 31.01.2014 r.) i należy traktować je jako wstępne. Z uwagi na istotne opóźnienia w zgłaszalności należy przyjąć, że ostateczne dane będą od 10% do 25% wyższe.

W 2013 r., podobnie jak w latach poprzednich, wśród nowo zakażonych zdecydowanie dominują mężczyźni (86%), natomiast udział kobiet jest zdecydowanie mniejszy i wynosi około 13%.

Osoby, wśród których rozpoznano zakażenie HIV w 2013 r., to generalnie osoby bardzo młode i młode (w przedziale wieku 20–29 oraz 30–39).

- osoby, u których stwierdzono zakażenie HIV w przedziale wieku 20–29 lat stanowią około 35% (367 przypadków zakażenia HIV),
- osoby w wieku 30–39 lat stanowią około 39% (412 przypadków)
- udział osób 40–49-letnich stanowił niecałe 17% (173 osoby).

Z otrzymanych z NIZP-PZH (niepełnych) danych wynika, że w 2013 r.

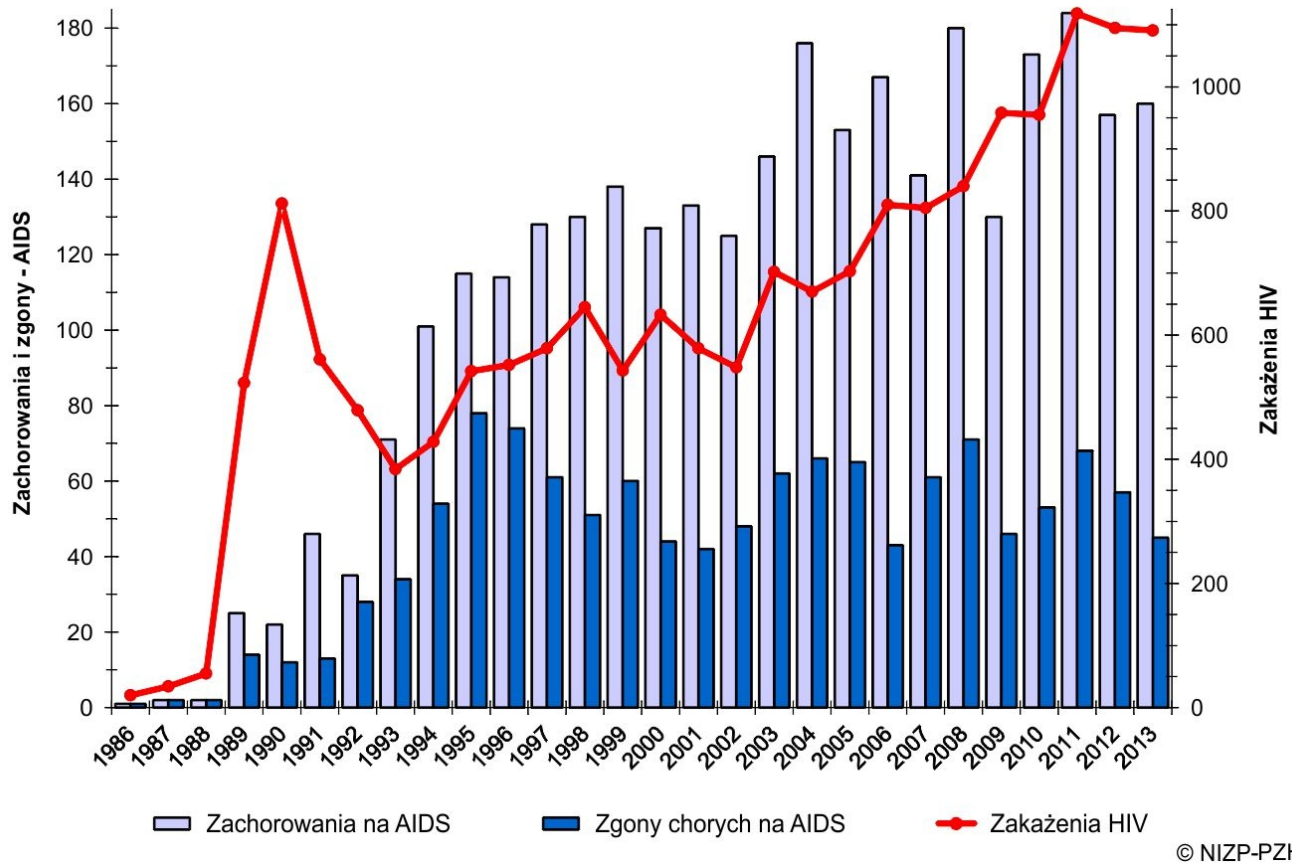
- w 245 przypadkach prawdopodobną drogą transmisji wirusa HIV były kontakty seksualne między mężczyznami (MSM), co stanowi ponad 23% wszystkich zgłoszonych przypadków.
- w 75 przypadkach zakażenia HIV (stanowiących ponad 7% zakażeń) jako prawdopodobną drogę zakażenia wskazano ryzykowne kontakty heteroseksualne,
- natomiast w 38 przypadkach – stosowanie środków odurzających w iniekcjach (IDU), stanowi to niecałe 4%,
- brak danych w zakresie prawdopodobnej drogi zakażenia dotyczy 693 przypadków (65% zgłoszeń).

W 2013 r. odnotowano najwięcej nowych zakażeń HIV w województwie:

- mazowieckim (217 przypadków), co stanowiło około 20% wszystkich zakażeń,
- następnie w województwie dolnośląskim (134 przypadków) i było to ponad 12%,
- w województwie śląskim (112 przypadków), gdzie udział wykrytych nowych zakażeń wynosił ponad 10%,
- w województwie wielkopolskim – 108 przypadków (10%).

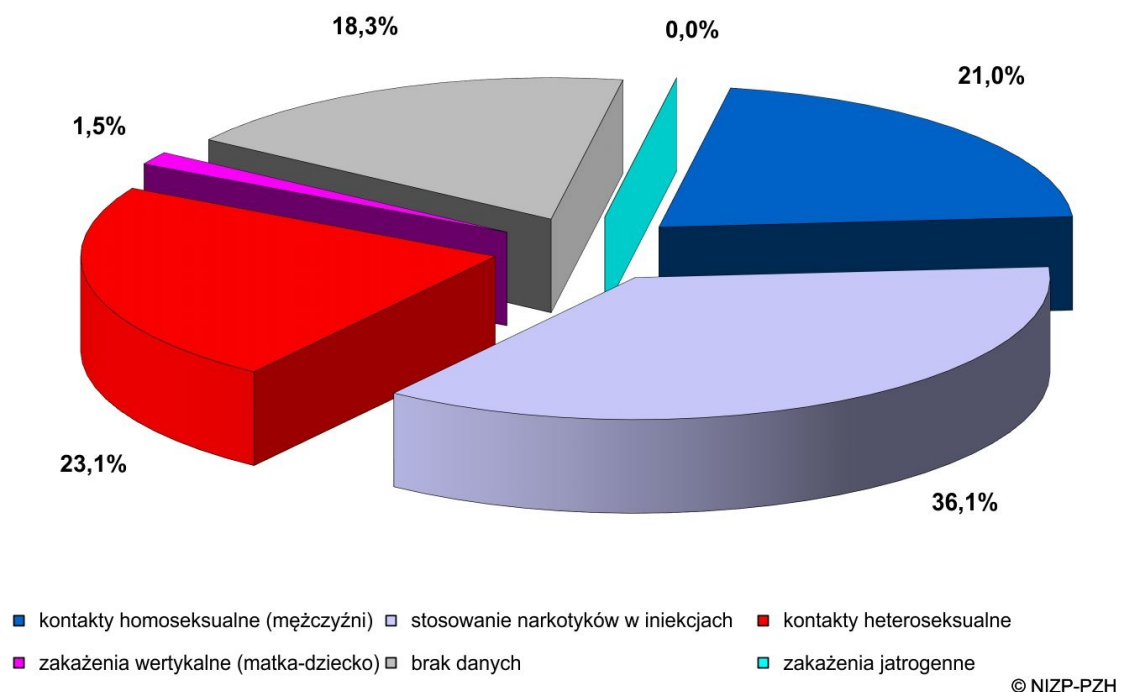
Rycina 1

ZAKAŻENIA HIV, ZACHOROWANIA NA AIDS I ZGONY CHORYCH NA AIDS W LATACH 1986-2013

Rycina 2

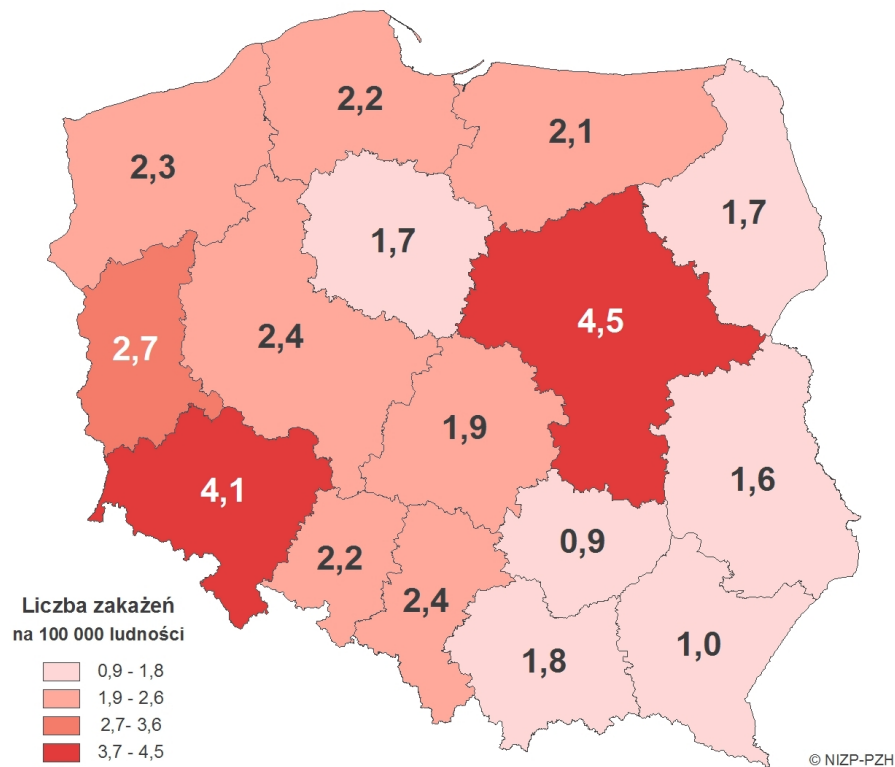
ZACHOROWANIA NA AIDS ROZPOZNANE W LATACH 2009-2013 WEDŁUG PRAWDOPODOBNEJ DROGI TRANSMISJI

Źródło: Strona internetowa Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny www.pzh.gov.pl

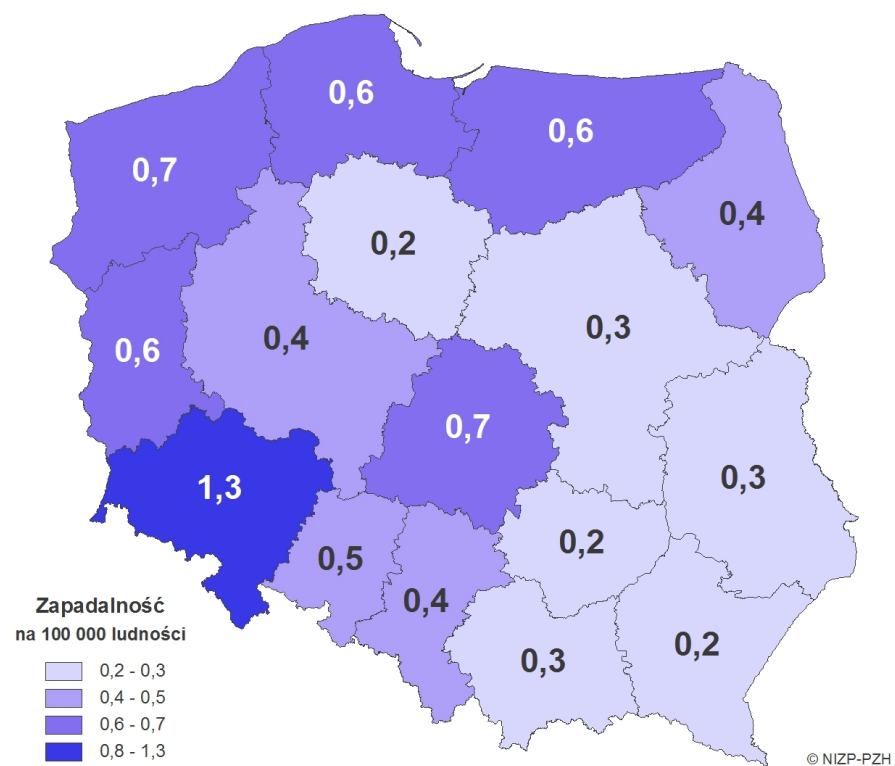
Rycina 3

**ŚREDNIA ROCZNA LICZBA NOWO WYKRYWANYCH ZAKAŻEŃ HIV W LATACH 2009-2013
WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Rycina 4

**ŚREDNIA ROCZNA ZAPADALNOŚĆ NA AIDS W LATACH 2009-2013
WEDŁUG WOJEWÓDZTW**

Źródło: Strona internetowa Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny www.pzh.gov.pl

Tabela 1

**NOWO WYKRYTE ZAKAŻENIA HIV (w tym Z21) ORAZ LICZBA ZGŁOSZONYCH ZACHOROWAŃ
NA AIDS (B20-B24) W 2012 ROKU**

Województwo	HIV	AIDS	
	Liczba zakażeń w roku	Liczba zachorowań w roku	Zgony
2011r.	1193	241	62
POLSKA			
2012r.	1135	190	55
Dolnośląskie	107	30	8
Kujawsko-Pomorskie	24	3	0
Lubelskie	46	8	3
Lubuskie	20	2	0
Łódzkie	37	19	5
Małopolskie	93	9	5
Mazowieckie	376	19	5
Opolskie	24	4	2
Podkarpackie	28	3	1
Podlaskie	11	10	1
Pomorskie	102	21	7
Śląskie	101	30	8
Świętokrzyskie	6	1	0
Warmińsko-Mazurskie	31	6	3
Wielkopolskie	81	11	2
Zachodniopomorskie	48	14	5

Tabela 2

**NOWO WYKRYWANE W POLSCE ZAKAŻENIA HIV WEDŁUG PRAWDOPODOBNEJ DROGI TRANSMISJI
W LATACH 2011-2012**

Grupa badanych	Liczba osób	
	2011	2012
Mężczyźni utrzymujący kontakty seksualne z mężczyznami	312	339
Stosujący środki odurzające we wstrzyknięciach	57	40
Kobiety świadczące usługi seksualne	0	1
Osoby utrzymujące ryzykowne kontakty heteroseksualne	84	92
Inni/brak danych	846	548

Źródło: Strona internetowa Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny www.pzh.gov.pl

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Tabela 3

HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU CHOROBY WYWOŁANEJ PRZEZ LUDZKI WIRUS UPOŚLEDZENIA ODPORNOŚCI (HIV) WG MIEJSCA ZAMIESZKANIA PACJENTA W LATACH 2012-2013

Śląskie	2012		2013	
	liczby bezwzględne	współczynnik na 10 tys. ludności	liczby bezwzględne	współczynnik na 10 tys. ludności
	206	0.4	205	0.4
w tym: powiaty i miasta na prawach powiatu				
Powiat Będziński	5	0.3	2	0.1
Powiat Bielski	3	0.2	3	0.2
Powiat Cieszyński	5	0.3	4	0.2
Powiat Częstochowski	4	0.3	2	0.1
Powiat Gliwicki	4	0.3	3	0.3
Powiat Kłobucki	2	0.2	1	0.1
Powiat Lubliniecki	2	0.3	1	0.1
Powiat Mikołowski	3	0.3	4	0.4
Powiat Myszkowski	3	0.4	2	0.2
Powiat Pszczyński	1	0.1	3	0.3
Powiat Raciborski	2	0.2	1	0.1
Powiat Rybnicki	3	0.4	4	0.3
Powiat Tarnogórski	2	0.1	2	0.3
Powiat Bieruńsko-Lędziński	3	0.5	7	0.4
Powiat Wodzisławski	7	0.4	1	0.1
Powiat Zawierciański	1	0.1	13	0.7
M. Bielsko - Biała	17	1.0	7	0.4
M. Bytom	4	0.2	12	1.1
M. Chorzów	5	0.4	10	0.4
M. Częstochowa	9	0.4	10	0.8
M. Dąbrowa Górnicza	8	0.6	9	0.5
M. Gliwice	14	0.8	4	0.4
M. Jastrzębie Zdrój	3	0.3	1	0.1
M. Jaworzno	1	0.1	32	1.1
M. Katowice	30	1.0	3	0.4
M. Ruda Śląska	22	1.5	22	1.6
M. Rybnik	6	0.4	8	0.6
M. Siemianowice Śląskie	2	0.3	1	0.1
M. Sosnowiec	15	0.7	10	0.5
M. Świętochłowice	8	1.5	5	1.0
M. Tychy	4	0.3	4	0.3
M. Zabrze	5	0.3	11	0.6
M. Żory	3	0.5	3	0.5

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Tabela 4

HOSPITALIZACJE Z POWODU CHOROBY WYWOŁANEJ PRZEZ LUDZKI WIRUS
UPOŚLEDZENIA ODPORNOŚCI (HIV) WG PŁCI I GRUP WIEKOWYCH W 2012 ROKU

	OGÓŁEM						
	Grupy wiekowe						
	OGÓŁEM	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
OGÓŁEM	219	1	40	106	58	11	3
Rozpoznanie zasadnicze							
B20 HIV, której skutkiem są ch.zakaźne i pasożytnicze	131	1	25	65	33	7	0
B21 HIV, której skutkiem są nowotwory złośliwe	12	0	5	0	6	1	0
B22 HIV, której skutkiem są inne określone choroby	6	0	1	3	0	0	2
B23 HIV, której skutkiem są inne stany	47	0	6	26	14	1	0
B24 HIV, nie określony	23	0	3	12	5	2	1

	Mężczyźni						
	Grupy wiekowe						
	OGÓŁEM	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
OGÓŁEM	161	1	30	70	47	10	3
Rozpoznanie zasadnicze							
B20 HIV, której skutkiem są ch.zakaźne i pasożytnicze	99	1	20	43	29	6	0
B21 HIV, której skutkiem są nowotwory złośliwe	9	0	2	0	6	1	0
B22 HIV, której skutkiem są inne określone choroby	4	0	1	1	0	0	2
B23 HIV, której skutkiem są inne stany	31	0	4	18	8	1	0
B24 HIV, nie określony	18	0	3	8	4	2	1

	Kobiety						
	Grupy wiekowe						
	OGÓŁEM	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
OGÓŁEM	58	0	10	36	11	1	0
Rozpoznanie zasadnicze							
B20 HIV, której skutkiem są ch.zakaźne i pasożytnicze	32	0	5	22	4	1	0
B21 HIV, której skutkiem są nowotwory złośliwe	3	0	3	0	0	0	0
B22 HIV, której skutkiem są inne określone choroby	2	0	0	2	0	0	0
B23 HIV, której skutkiem są inne stany	16	0	2	8	6	0	0
B24 HIV, nie określony	5	0	0	4	1	0	0

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Tabela 5

HOSPITALIZACJE Z POWODU CHOROBY WYWOŁANEJ PRZEZ LUDZKI WIRUS
UPOŚLEDZENIA ODPORNOŚCI (HIV) WG PŁCI I GRUP WIEKOWYCH W 2013 ROKU

	OGÓŁEM						
	Grupy wiekowe						
	OGÓŁEM	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
OGÓŁEM	215	2	37	75	77	23	1
Rozpoznanie zasadnicze							
B20 HIV, której skutkiem są ch.zakaźne i pasożytnicze	109	0	25	40	30	13	1
B21 HIV, której skutkiem są nowotwory złośliwe	10	0	1	2	2	5	0
B22 HIV, której skutkiem są inne określone choroby	10	0	2	4	2	2	0
B23 HIV, której skutkiem są inne stany	69	2	7	23	34	3	0
B24 HIV, nie określony	16	0	2	5	9	0	0
R75 Laboratoryjne dowody wskazuj.na zakażenie HIV	1	0	0	1	0	0	0

	Mężczyźni						
	Grupy wiekowe						
	OGÓŁEM	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
OGÓŁEM	166	1	28	51	64	21	1
Rozpoznanie zasadnicze							
B20 HIV, której skutkiem są ch.zakaźne i pasożytnicze	86	0	19	30	25	11	1
B21 HIV, której skutkiem są nowotwory złośliwe	8	0	1	0	2	5	0
B22 HIV, której skutkiem są inne określone choroby	6	0	1	2	1	2	0
B23 HIV, której skutkiem są inne stany	54	1	6	17	27	3	0
B24 HIV, nie określony	12	0	1	2	9	0	0
R75 Laboratoryjne dowody wskazuj.na zakażenie HIV	0	0	0	0	0	0	0

	Kobiety						
	Grupy wiekowe						
	OGÓŁEM	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
OGÓŁEM	49	1	9	24	13	2	0
Rozpoznanie zasadnicze							
B20 HIV, której skutkiem są ch.zakaźne i pasożytnicze	23	0	6	10	5	2	0
B21 HIV, której skutkiem są nowotwory złośliwe	2	0	0	2	0	0	0
B22 HIV, której skutkiem są inne określone choroby	4	0	1	2	1	0	0
B23 HIV, której skutkiem są inne stany	15	1	1	6	7	0	0
B24 HIV, nie określony	4	0	1	3	0	0	0
R75 Laboratoryjne dowody wskazuj.na zakażenie HIV	1	0	0	1	0	0	0

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Tabela 6

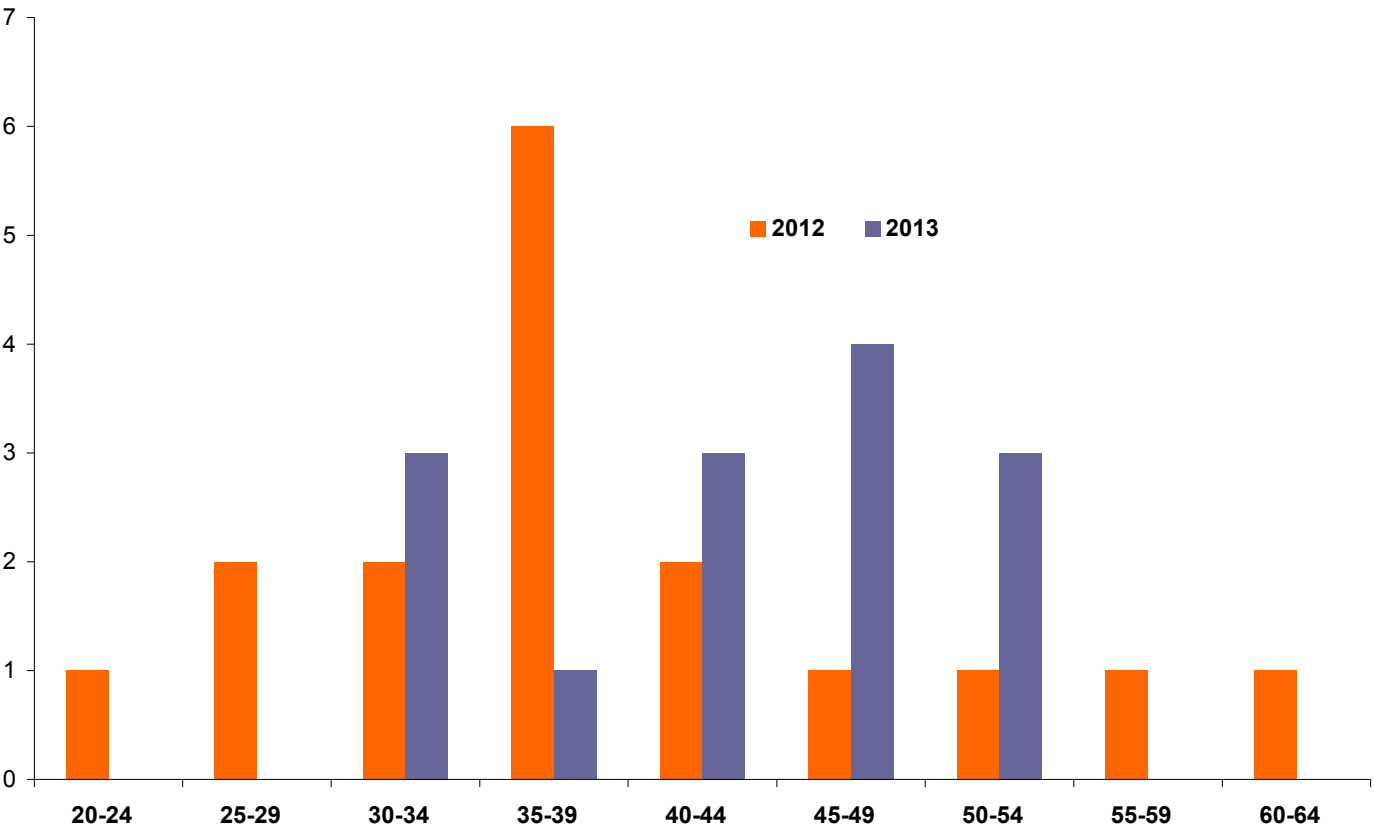
ZGONY PACJENTÓW HOSPITALIZOWANYCH Z POWODU CHOROBY WYWOŁANEJ PRZEZ LUDZKI WIRUS UPOŚLEDZENIA ODPORNOŚCI (HIV) WG PŁCI I GRUP WIEKOWYCH W SZPITALACH WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2012-2013

Grupy wiekowe	2012			2013		
	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety
	17	12	5	14	11	3
20-24 lat	1	0	1	0	0	0
25-29 lat	2	1	1	0	0	0
30-34 lat	2	2	0	3	3	0
35-39 lat	6	4	2	1	1	0
40-44 lat	2	2	0	3	0	3
45-49 lat	1	1	0	4	4	0
50-54 lat	1	0	1	3	3	0
55-59 lat	1	1	0	0	0	0
60-64 lat	1	1	0	0	0	0

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Rycina 5

ZGONY PACJENTÓW HOSPITALIZOWANYCH Z POWODU CHOROBY WYWOŁANEJ PRZEZ LUDZKI WIRUS UPOŚLEDZENIA ODPORNOŚCI (HIV) WG PŁCI I GRUP WIEKOWYCH W SZPITALACH WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2012 - 2013

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

Wirusowe zapalenia wątroby (WZW) stanowią poważny problem epidemiologiczny zarówno w Polsce, jak i na całym świecie. Wirusowe zapalenie wątroby potocznie nazywane "żółtaczką" lub "żółtaczką zakaźną" to choroba wywoływana przez jeden z kilku obecnie znanych wirusów hepatotropowych czyli wirusów wyspecjalizowanych w atakowaniu komórek wątroby - hepatocytów. Obecnie znane rodzaje wirusów odpowiedzialne za powodowanie wirusowego zapalenia wątroby określane są kolejnymi literami alfabetu począwszy od A. Otwarta lista wirusów atakujących wątrobę kończy się obecnie na G (z pominięciem F).

Objawy chorobowe występujące w przebiegu WZW są podobne we wszystkich typach WZW

niezależnie od wywołującego je wirusa. Są to:

- żółtaczka (jako objaw) i towarzyszące jej ściemnienie moczu, rzadziej odbarwienie stolca,
- objawy rzekomogrypowe (stany podgorączkowe, bóle mięśni, stawów i kości),
- objawy dyspeptyczne (czyli: brak apetytu, nudności, wymioty),
- osłabienie,
- poboilewanie, rozpieranie w prawym podżebrzu wywołane powiększeniem wątroby,
- rzadziej - świąd skóry,
- bardzo rzadko - krwawienia z nosa i dziąseł, śpiączka wątrobowa .

Rodzaje wirusów zapalenia wątroby :

- 1. wirus zapalenia wątroby typu A (Hepatitis A Virus - HAV)
- 2. wirus zapalenia wątroby typu B (Hepatitis B Virus - HBV)
- 3. wirus zapalenia wątroby typu C (Hepatitis C Virus - HCV)
- 4. wirus zapalenia wątroby typu D (Hepatitis D Virus - HDV)
- 5. wirus zapalenia wątroby typu E (Hepatitis E Virus - HEV)
- 6. wirus zapalenia wątroby typu G (Hepatitis G Virus – HGV)

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A)

Wirus zapalenia wątroby typu A został wyizolowany i zidentyfikowany w 1973 roku, natomiast nazwy "hepatitis A" użyto po raz pierwszy już w 1942 roku. HAV został zakwalifikowany jako Hepatovirus do rodziny Picornaviridae. Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A) jest szeroko rozpowszechnione na świecie. Rocznie notuje się od 1,2 do 1,4 miliona przypadków, ale przypuszcza się, że występuje 3-10 razy częściej. Szacuje się, że WZW A stanowi ponad 50% wszystkich wirusowych zapaleń wątroby. W krajach, w których występują złe warunki sanitarne choroba rozwija się endemicznie, a w szczególności w zbiorowiskach dzieci: żłobkach, przedszkolach, szkołach, domach dziecka, środowisku domowym. Bardzo wysoką endemiczność notuje się w krajach Afryki, Azji Południowo -Wschodniej, Ameryki Południowej. Największa na świecie epidemia wystąpiła w 1988 roku w Szanghaju. Zachorowało wówczas ponad 300 000 osób, zmarło natomiast 47 z powodu ostrej niewydolności wątroby. Do zakażenia HAV, aż w 90% dochodzi drogą pokarmową, zwykle przez spożycie skażonej wirusem żywności lub wody. Kąpiel w wodzie zanieczyszczonej HAV również grozi zakażeniem. Rzadziej można zarazić się przez bezpośredni kontakt z osobą zakażoną.

Objawy kliniczne wirusowego zapalenia wątroby typu A.

- nudności i wymioty
- bóle brzucha
- obniżenie łaknienia
- biegunka
- gorączka
- osłabienie
- ból gardła
- bóle stawów
- ciemny mocz
- odbarwiony stolec
- żółtaczka
- świąd skóry

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B)

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B, "żółtaczka wszczepienna") jest jedną z najgroźniejszych chorób zakaźnych w Polsce i na świecie. WZW B jest chorobą o wiele bardziej zakaźną niż AIDS. Do zarażenia jednej osoby wirusem HBV wystarczy jedynie 0,00004 ml zakażonej krwi, natomiast do zarażenia wirusem HIV potrzebne jest aż 0,1 ml zakażonej krwi. Zakażenie wirusem HBV szerzy się także przez kontakt seksualny. Liczba zakażeń tą drogą niepokojąco wzrasta, zwłaszcza wśród młodzieży. Wirusowe zapalenie wątroby typu B jest potencjalnie śmiertelną chorobą.

- Światowa Organizacja Zdrowia ocenia, że w wyniku zakażenia i powikłań WZW B umiera rocznie na świecie ponad 1 mln osób.
- W Polsce jest około 300.000 osób z przewlekłym WZW B.
- Około 60% zgłaszanych przypadków pierwotnego raka wątroby w Polsce jest następstwem przewlekłego WZW B.
- W Polsce co rok umiera z powodu marskości wątroby około 6000 chorych, a na raka wątroby około 2000.
- WZW B u osób z przewlekłym WZW C podwaja ryzyko wystąpienia pierwotnego raka wątroby.

Do wystąpienia objawów chorobowych dochodzi u 40-50% zakażonych. U 2-3% chorych w ostrym okresie choroby dochodzi do tzw. galopującego zapalenia wątroby, które w wysokim odsetku kończy się zgonem. U kolejnych kilkunastu procent dochodzi do wystąpienia przewlekłych następstw zakażenia z których 50% prowadzi do rozwoju pierwotnego raka wątroby. W kraju około 60% przypadków pierwotnego raka wątroby jest następstwem przebytego przewlekłego WZW B. Około 10% osób, które przechorowały WZW stają się nosicielami wirusa. W Polsce żyje około 300 000 nosicieli.

Epidemiologia

Szacuje się, że wirusem zakażonych jest na świecie 300 - 400 mln. ludzi. Najmniej zakażonych znajduje się w Europie Północnej, Ameryce Północnej i Australii (< 0,1%), najczęściej (> 20%) w Afryce, Azji i krajach Pacyfiku. W Polsce liczba nosicieli jest średnio nasiloną (1 - 2%) ale około 20% populacji posiada przeciwciała świadczące o przebytych zakażeniach. Zapadalność na ostre WZW typu B w Polsce w ostatnich latach stopniowo, ale wyraźnie spada. Zwiększa się liczba osób z przewlekłym zapaleniem wątroby typu B. Wyrazem walki z tą niekorzystną sytuacją jest wprowadzenie do obowiązkowego kalendarza szczepień w Polsce szczepienia przeciwko WZW B już w okresie noworodkowym. Ma to zapobiec szerzeniu się zakażenia HBV i doprowadzić do radykalnego ograniczenia liczby nosicieli wirusa w przyszłości.

Rokowanie

Pełny powrót do zdrowia u około 80% chorych następuje po około 3 miesiącach, a pełne wyleczenie uzyskuje się u około 90% chorych. Nawroty choroby zdarzają się u około 2-15% chorych zwłaszcza po zbyt wczesnym obciążeniu pracą i po spożywaniu alkoholu a u około 5-10% nie następuje eliminacja wirusa HBV i choroba przechodzi w stan przewlekły.

Zakażenia

Nie grożą zakażeniem codzienne kontakty towarzyskie i społeczne z osobą zakażoną, w tym przez podawanie rąk, korzystanie ze wspólnych naczyń stołowych i sztućców, używanie tych samych ręczników pod warunkiem nieuszkodzenia skóry nosiciela wirusa. Osoby zakażone (rodzice, dziadkowie), sprawujące opiekę nad dziećmi oraz zdrowi opiekujący się zakażonymi dziećmi powinni szczególnie uważać na możliwość przeniesienia wirusa nie tylko drogą krwi, lecz i wydaliny (wydzielina pochłowa, mocz, mleko kobiece). Zakaźność HBV jest większa niż HCV.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW C)

Wirusowe zapalenie wątroby typu C jest chorobą zakaźną wywołaną przez wirus zapalenia wątroby typu C (HCV – Hepatitis C Virus), który namnaża się w komórkach wątroby wywołując stan zapalny i uszkodzenie tego narządu. Jeżeli czas zakażenia HCV przekracza 6 miesięcy jest ono kwalifikowane jako przewlekłe. U większości osób zakażenie to przebiega przez wiele lat bezobjawowo. U około 20% zakażonych organizm jest w stanie sam zwalczyć zakażenie w ciągu 6 do 12 miesięcy od chwili ekspozycji. U pozostałych 80% zakażenie przechodzi w fazę przewlekłą. Wiele osób nie wie, że choruje na wirusowe zapalenie wątroby typu C ze względu na długotrwały brak objawów lub ich niespecyficzny charakter np. zmęczenie, objawy grypopodobne. W konsekwencji choroba nazywana jest „wirusową bombą zegarową”. Niekiedy choroba ujawnia się dopiero po 30 latach od zakażenia. Przewlekłe zapalenie wątroby typu C prowadzi do marskości i raka wątroby u co piątego spośród przewlekłe zakażonych. Początkowo niewielka liczba komórek ulega martwicy lub zwyrodnieniu, w ich miejsce pojawia się tkanka łączna. Proces ten nazywany jest włóknieniem. Przy uszkodzeniu większej liczby komórek dochodzi do przebudowy narządu i upośledzenia czynności wątroby.

Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia HCV zwiększa szanse na skuteczne leczenie. Terapia przeciwwirusowa może wpłynąć korzystnie na zahamowanie procesu włóknienia wątroby, a nawet doprowadzić do jego częściowego cofnięcia się. Jak dotąd nie udało się stworzyć szczepionki przeciwko wirusowi HCV.

Do grup ryzyka zakażeniem HCV należą:

- osoby, u których przetaczano krew bądź preparaty krwiopodobne przed rokiem 1993,
- osoby wielokrotnie hospitalizowane,
- osoby, u których były wykonywane zabiegi chirurgiczne, dializy, badania endoskopowe, 14
- pracownicy służby zdrowia, straży pożarnej, policji, którzy zranili się i mogli mieć kontakt z krwią nosiciela HCV,
- krwiodawcy,
- osoby przyjmujące narkotyki drogą dożylną,
- osoby korzystające z salonów tatuażu, piercingu.

Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu C następuje:

- przez kontakt z zakażoną krwią,
- za pośrednictwem zainfekowanego sprzętu i narzędzi medycznych oraz niemedycznych:
osobiste przybory toaletowe,
- przybory używane przez kosmetyczkę, fryzjera, w salonach tatuażu,
- podczas dożylnego stosowania narkotyków,
- podczas stosunku seksualnego, jeśli ma miejsce uszkodzenie naskórka lub błony śluzowej narządów płciowych
- partnerów, z matki na dziecko podczas ciąży i porodu.

Szacuje się, że w Polsce 80 proc. zakażeń HCV jest skutkiem zabiegów medycznych, zwłaszcza drobnych, takich jak zastrzyki, pobieranie krwi, zabiegi stomatologiczne czy usuwanie znamion.

Wirusem zapalenia wątroby typu C nie można zakazić się:

- drogą kropelkową, poprzez kichanie czy kaszel,
- poprzez pocałunek bądź dotyk,
- używanie tych samych talerzy, sztućców,
- korzystanie ze wspólnej łazienki lub toalety,
- spożywanie posiłków przygotowanych przez osobę będącą nosicielem wirusa,
- podczas zwykłych codziennych czynności.

Źródło: Serwis Informacyjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Świdnicy oraz witryny internetowe:
www.piz.org.pl, www.prometeusze.pl, www.liver.pl, www.wzw.pl, www.szczepienia.pl, www.wzwc.pl

Tabela 7

**LICZBA ZACHOROWAŃ I ZAPADALNOŚĆ NA WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY (B15-B19)
WG WOJEWÓDZTW W 2012 ROKU**

Województwo		Liczba zachorowań w roku	Zapadalność na 100 tys.
POLSKA	2011 r.	3995	10,4
	2012 r.	3993	10,2
Dolnośląskie		333	11,4
Kujawsko – Pomorskie		283	13,5
Lubelskie		179	8,3
Lubuskie		148	14,5
Łódzkie		478	18,9
Małopolskie		61	1,8
Mazowieckie		669	12,6
Opolskie		113	11,2
Podkarpackie		226	10,6
Podlaskie		157	13,1
Pomorskie		100	4,4
Śląskie		374	8,1
Świętokrzyskie		220	17,2
Warmińsko – Mazurskie		49	3,4
Wielkopolskie		468	13,5
Zachodniopomorskie		75	4,4

Źródło: Dane Zakładu Epidemiologii PZH-NIZP - "Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce "

Tabela 8

**LICZBA ZACHOROWAŃ I ZAPADALNOŚĆ NA WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B (B16,B18.0-B18.1)
WG WOJEWÓDZTW W 2012 ROKU**

Województwo		Liczba zachorowań w roku	Zapadalność na 100 tys.
POLSKA	2011 r.	1583	4,11
	2012 r.	1583	4,11
Dolnośląskie		100	3,43
Kujawsko – Pomorskie		105	5,01
Lubelskie		55	2,54
Lubuskie		35	3,42
Łódzkie		224	8,86
Małopolskie		9	0,27
Mazowieckie		226	4,27
Opolskie		40	3,95
Podkarpackie		145	6,81
Podlaskie		88	7,34
Pomorskie		34	1,49
Śląskie		160	3,46
Świętokrzyskie		78	6,12
Warmińsko – Mazurskie		8	0,55
Wielkopolskie		249	7,2
Zachodniopomorskie		27	1,57

Źródło: Dane Zakładu Epidemiologii PZH-NIZP - "Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce "

Tabela 9

**LICZBA ZACHOROWAŃ I ZAPADALNOŚĆ NA WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU C (B17.1,B18.2)
WG WOJEWÓDZTW W 2012 ROKU**

Województwo		Liczba zachorowań w roku	Zapadalność na 100 tys.
POLSKA	2011 r.	2338	6,07
	2012 r.	2292	5,95
Dolnośląskie		228	7,82
Kujawsko – Pomorskie		174	8,29
Lubelskie		121	5,58
Lubuskie		110	10,75
Łódzkie		254	10,04
Małopolskie		43	1,28
Mazowieckie		443	8,37
Opolskie		70	6,91
Podkarpackie		77	3,62
Podlaskie		70	5,83
Pomorskie		65	2,84
Śląskie		196	4,24
Świętokrzyskie		143	11,21
Warmińsko – Mazurskie		38	2,62
Wielkopolskie		215	6,22
Zachodniopomorskie		45	2,61

Źródło: Dane Zakładu Epidemiologii PZH-NIZP -"Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce "

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Tabela 10

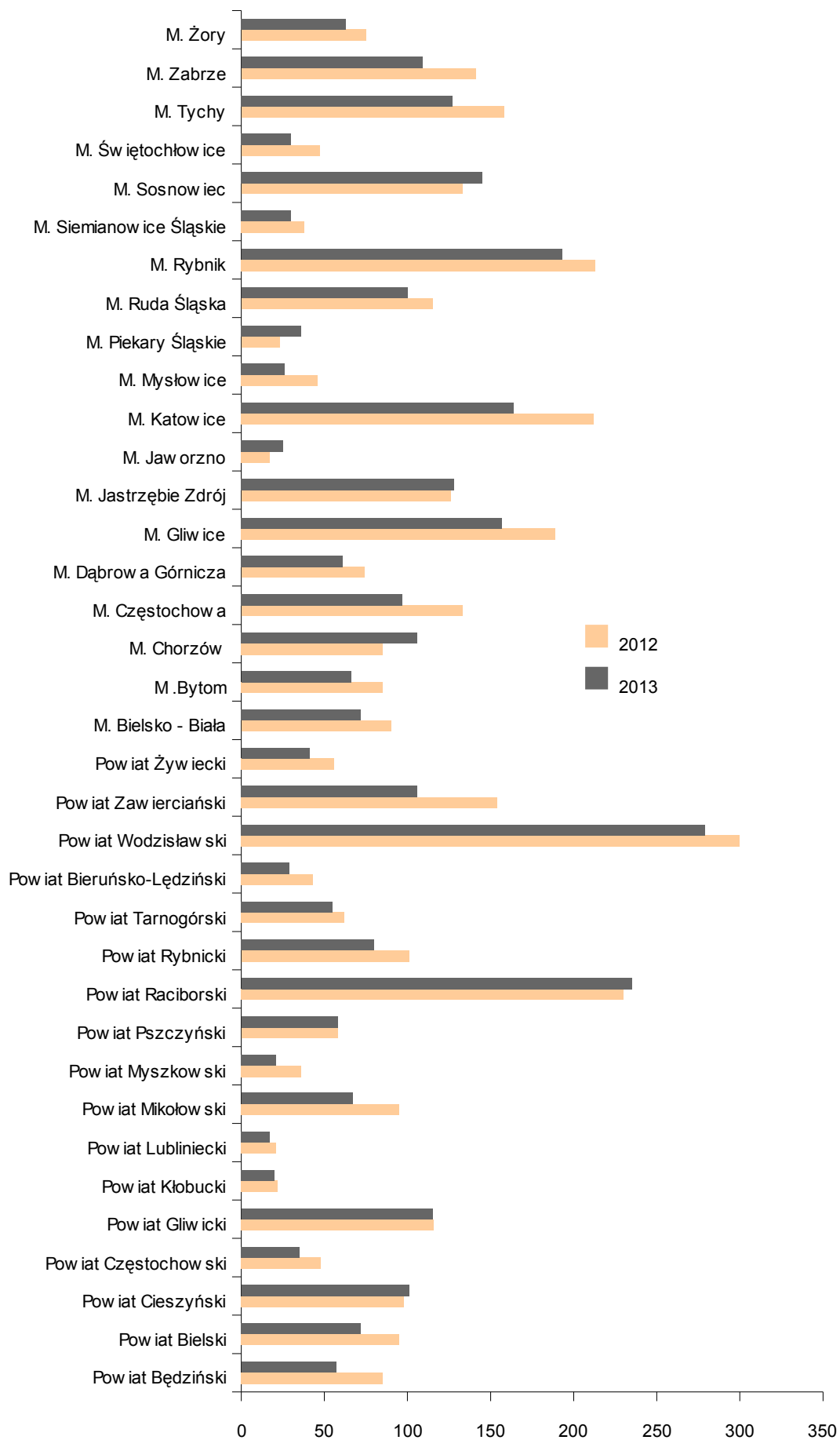
HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY (B15 -B19) W LATACH 2012-2013

Śląskie	2012		2013	
	liczby bezwzględne	współczynnik na 10 tys.ludności	liczby bezwzględne	współczynnik na 10 tys.ludności
	3620	7.8	3123	6.8
w tym: powiaty i miasta na prawach powiatu				
Powiat Będziński	85	5.6	57	3.8
Powiat Bielski	95	6.0	72	4.5
Powiat Cieszyński	98	5.5	101	5.7
Powiat Częstochowski	48	3.5	35	2.6
Powiat Gliwicki	116	10.1	115	10.0
Powiat Kłobucki	22	2.6	20	2.3
Powiat Lubliniecki	21	2.7	17	2.2
Powiat Mikołowski	95	10.0	67	7.0
Powiat Myszkowski	36	5.0	21	2.9
Powiat Pszczyński	58	5.3	58	5.3
Powiat Raciborski	230	20.9	235	21.4
Powiat Rybnicki	101	13.2	80	10.4
Powiat Tamogórski	62	4.5	55	4.0
Powiat Bieruńsko – Łęziński	43	7.4	29	4.9
Powiat Wodzisławski	300	18.9	279	17.7
Powiat Zawierciański	154	12.6	106	8.7
Powiat Żywiecki	56	3.7	41	2.7
M. Bielsko - Biała	90	5.2	72	4.1
M .Bytom	85	4.9	66	3.8
M. Chorzów	85	7.6	106	9.6
M. Częstochowa	133	5.7	97	4.2
M. Dąbrowa Górnicza	74	5.9	61	4.9
M. Gliwice	189	10.1	157	8.5
M. Jastrzębie Zdrój	126	13.7	128	14.0
M. Jaworzno	17	1.8	25	2.7
M. Katowice	212	6.9	164	5.4
M. Mysłowice	46	6.1	26	3.5
M. Piekary Śląskie	23	4.0	36	6.3
M. Ruda Śląska	115	8.1	100	7.1
M. Rybnik	213	15.1	193	13.8
M. Siemianowice Śląskie	38	5.5	30	4.4
M. Sosnowiec	133	6.2	145	6.9
M. Świętochłowice	47	9.0	30	5.8
M. Tychy	158	12.2	127	9.9
M. Zabrze	141	7.9	109	6.1
M. Żory	75	12.1	63	10.2

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Rycina 6

**HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY
(B15 -B19) W LATACH 2012-2013**

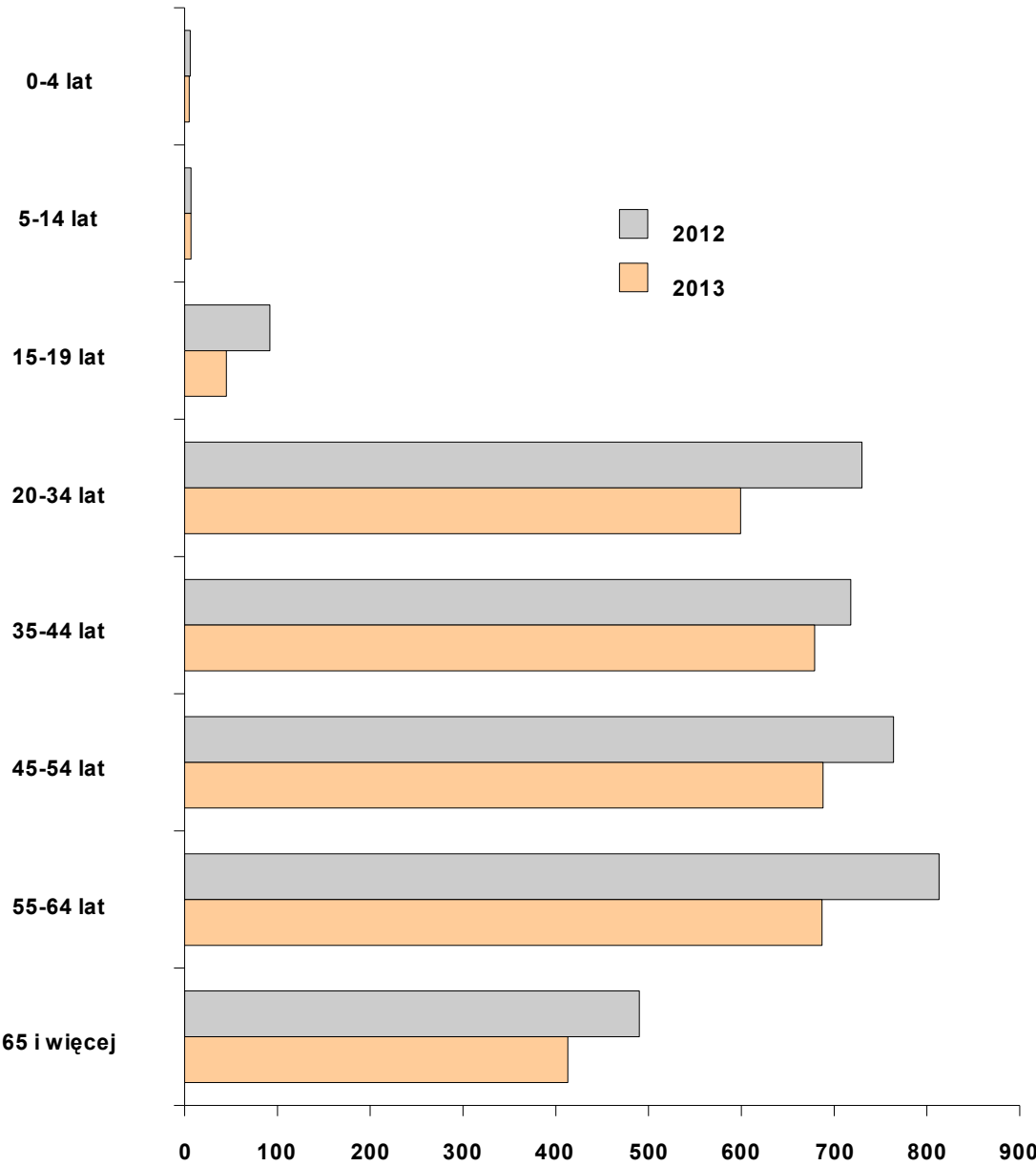
Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Tabela 11
HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY
(B15 - B19) WG GRUP WIEKOWYCH I PŁCI W LATACH 2012-2013

Grupy wiekowe	2012			2013		
	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety
	3620	1991	1629	3123	1677	1446
0-4 lat	6	4	2	5	4	1
5-14 lat	7	3	4	7	2	5
15-19 lat	92	58	34	45	25	20
20-34 lat	730	458	272	599	395	204
35-44 lat	718	443	275	679	391	288
45-54 lat	764	431	333	688	379	309
55-64 lat	813	373	440	687	301	386
65 i więcej	490	221	269	413	180	233

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Rycina 7
HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY
(B15 - B19) WG GRUP WIEKOWYCH W LATACH 2012-2013

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Tabela 12

**HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY
TYPU B (B16,B18.0-B18.1) W LATACH 2012-2013**

Śląskie	2012		2013	
	liczby bezwzględne	Współczynnik na 10 tys. ludności	liczby bezwzględne	współczynnik na 10 tys. ludności
	1370	3.0	1181	2.6
w tym: powiaty i miasta na prawach powiatu				
Powiat Będziński	34	2.2	20	1.3
Powiat Bielski	27	1.7	30	1.9
Powiat Cieszyński	29	1.6	39	2.2
Powiat Częstochowski	11	0.8	9	0.7
Powiat Gliwicki	46	4.0	39	3.4
Powiat Kłobucki	12	1.4	5	0.6
Powiat Lubliniecki	4	0.5	5	0.6
Powiat Mikołowski	47	4.9	34	3.6
Powiat Myszkowski	14	1.9	9	1.2
Powiat Pszczyński	31	2.9	20	1.8
Powiat Raciborski	87	7.9	99	9.0
Powiat Rybnicki	37	4.8	38	4.9
Powiat Tarnogórski	12	0.9	13	0.9
Powiat Bieruńsko-Lędziński	23	4.0	16	2.7
Powiat Wodzisławski	119	7.5	115	7.3
Powiat Zawierciański	52	4.3	43	3.5
Powiat Żywiecki	22	1.4	10	0.7
M. Bielsko - Biała	19	1.1	13	0.7
M. Bytom	28	1.6	23	1.3
M. Chorzów	42	3.8	40	3.6
M. Częstochowa	32	1.4	17	0.7
M. Dąbrowa Górnicza	30	2.4	33	2.7
M. Gliwice	62	3.3	56	3.0
M. Jastrzębie Zdrój	46	5.0	61	6.7
M. Jaworzno	5	0.5	3	0.3
M. Katowice	77	2.5	51	1.7
M. Mysłowice	20	2.7	16	2.1
M. Piekary Śląskie	12	2.1	9	1.6
M. Ruda Śląska	34	2.4	39	2.8
M. Rybnik	94	6.7	73	5.2
M. Siemianowice Śląskie	17	2.4	16	2.3
M. Sosnowiec	50	2.3	43	2.0
M. Świętochłowice	21	4.0	15	2.9
M. Tychy	98	7.6	74	5.7
M. Zabrze	47	2.6	25	1.4
M. Żory	29	4.7	30	4.8

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Tabela 13

**HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY
TYPU B (B16;B18.0-B18.1) WG GRUP WIEKOWYCH I PŁCI W LATACH 2012-2013**

Grupy wiekowe	2012			2013		
	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety
	1370	838	532	1181	724	457
5-14 lat	1	1	0	1	0	1
15-19 lat	61	44	17	34	19	15
20-34 lat	411	252	159	331	218	113
35-44 lat	395	232	163	357	206	151
45-54 lat	240	149	91	239	144	95
55-64 lat	170	104	66	160	97	63
65 i więcej	92	56	36	59	40	19

Źródło: System informatyczny „Analiza Kart Statystycznych”.

Tabela 14

**HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY
TYPU C (B17.1, B18.2) W LATACH 2012-2013**

Śląskie	2012		2013	
	liczby bezwzględne	współczynnik na 10 tys. ludności	liczby bezwzględne	współczynnik na 10 tys. ludności
	2047	4.4	1775	3.9
w tym: powiaty i miasta na prawach powiatu				
Powiat Będziński	42	2.8	35	2.3
Powiat Bielski	66	4.1	39	2.4
Powiat Cieszyński	68	3.8	60	3.4
Powiat Częstochowski	33	2.4	24	1.8
Powiat Gliwicki	67	5.8	70	6.1
Powiat Kłobucki	9	1.0	15	1.8
Powiat Lubliniecki	16	2.1	12	1.6
Powiat Mikołowski	45	4.7	33	3.4
Powiat Myszkowski	20	2.8	10	1.4
Powiat Pszczyński	27	2.5	34	3.1
Powiat Raciborski	110	10.0	100	9.1
Powiat Rybnicki	52	6.8	39	5.1
Powiat Tamogórski	41	3.0	35	2.5
Powiat Bieruńsko-Lędziński	18	3.1	11	1.9
Powiat Wodzisławski	170	10.7	147	9.3
Powiat Zawierciański	99	8.1	61	5.0
Powiat Żywiecki	30	2.0	29	1.9
M. Bielsko - Biała	69	4.0	57	3.3
M. Bytom	44	2.5	40	2.3
M. Chorzów	37	3.3	63	5.7
M. Częstochowa	91	3.9	77	3.3
M. Dąbrowa Górnicza	40	3.2	28	2.3
M. Gliwice	120	6.4	95	5.1
M. Jastrzębie Zdrój	74	8.1	65	7.1
M. Jaworzno	11	1.2	19	2.0
M. Katowice	129	4.2	107	3.5
M. Mysłowice	24	3.2	10	1.3
M. Piekary Śląskie	8	1.4	19	3.3
M. Ruda Śląska	72	5.1	57	4.0
M. Rybnik	115	8.2	105	7.5
M. Siemianowice Śląskie	18	2.6	12	1.7
M. Sosnowiec	76	3.6	96	4.5
M. Świętochłowice	26	5.0	10	1.9
M. Tychy	55	4.3	49	3.8
M. Zabrze	85	4.7	81	4.5
M. Żory	40	6.4	31	5.0

Tabela 15

**HOSPITALIZACJE MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO Z POWODU WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY
TYPU C (B17.1,B18.2) WG GRUP WIEKOWYCH I PŁCI W LATACH 2012-2013**

Grupy wiekowe	2012			2013		
	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety	OGÓŁEM	Mężczyźni	Kobiety
	2047	1052	995	1775	862	913
0-4 lat	4	3	1	5	4	1
5-14 lat	5	1	4	4	2	2
15-19 lat	18	8	10	6	4	2
20-34 lat	278	180	98	236	155	81
35-44 lat	290	186	104	295	164	131
45-54 lat	491	266	225	425	224	201
55-64 lat	600	258	342	485	185	300
65 i więcej	361	150	211	319	124	195